

Hvor står norsk oppdrettsnæring i dag?

Seafood Talks 2025: Fra ord til handling

Therese Tande

Oppdrettslandet

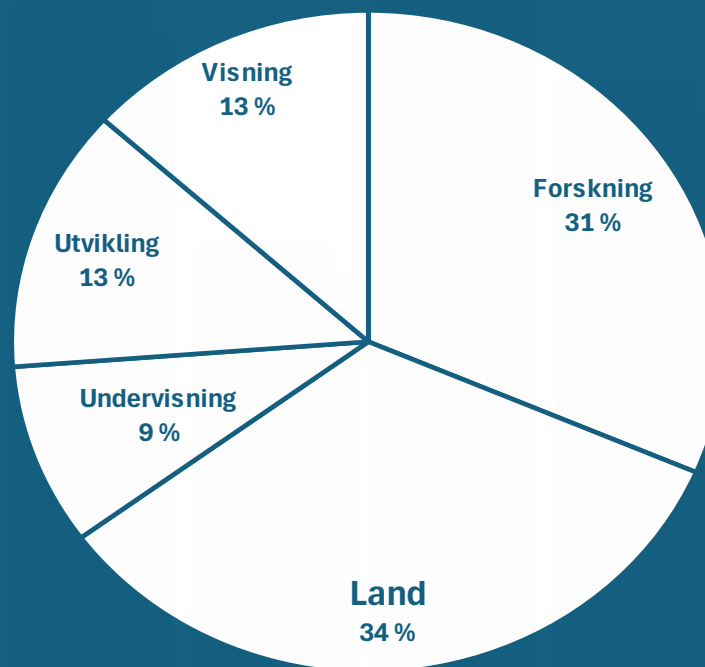

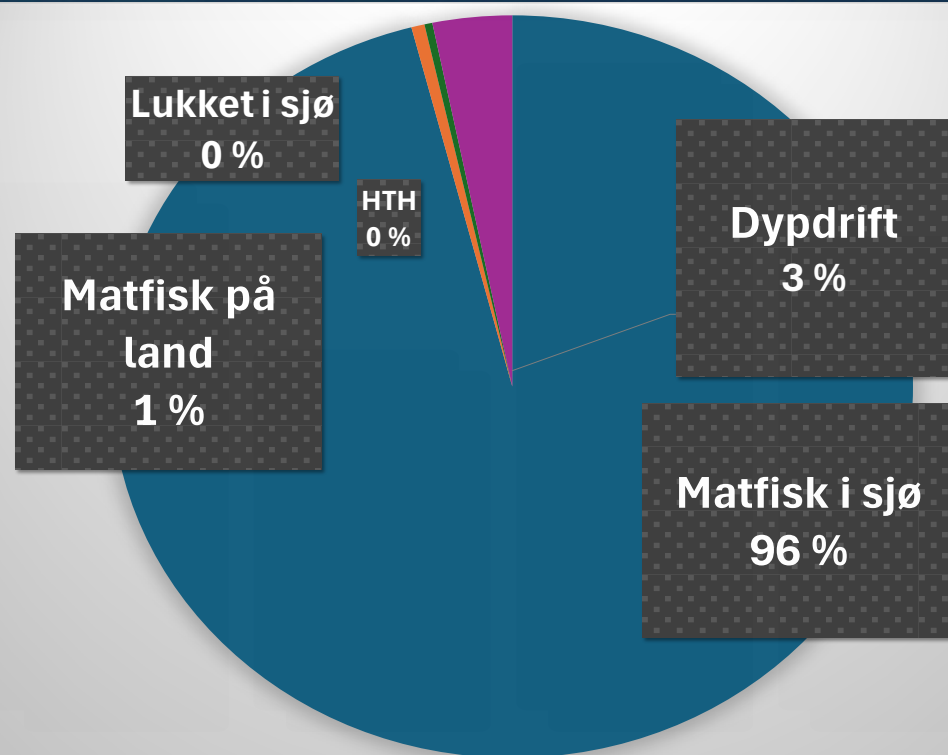

Stamfisk og settefisk

Noen få store – mange små

ANDRE KONSESJONER

99 % åpent i sjø!

Laks på land, lukket i sjø og til havs

*Gigante Salmon AS
på Lille Indre Rosøy
på Helgeland.*

Årets Laks på land-rapport begynner på anleggstomten. Er man nær målet der? Halvveis? Bare i starten? Det er ikke godt å si. De fleste kommer aldri så langt. Noen går konkurs etter å ha vært lenge i drift. Andre igjen skifter art — eller tar en omvei innom postsmoltland. Bøygen vil svært ofte være å få penger, men har man ikke tillatelse, kommer man jo ingen vei. Vokser ikke laksen, er det dødfødt. Flere norske ser ut til å være godt på vei. Mange er ennå litt i tåka. Island har fremdrift. Europa er kron- glete. Nord-Amerika kjemper seg fram, mens det begynner å løsne i Asia.

Det veldig grå feltet, grusflatene, sandhaugene, de provisoriske veibanene i det hele, brakerliggen, det utsprengte berget og den provisoriske kalen levner lite tvil: Dette er en anleggstomt. Gravemaskinene, dumpene, kranene, sementbilene og arbeidere i lysende gule klor bekrefter inntrykket og vitner samtidig om at store ting er i ferd med å skje. For utenforstående fremstår det likevel anonymt og kanskje til og med kjedelig, slik titusener av anleggstomter jo gjerne gjør. Ser man nøyere etter, er det likevel mulig å bli litt klokere, og det blir alt annet enn kjedelig.

Vi snakker utvilsomt om en sjøtomt. Åser og fjell på nær sagt alle sider bekrefter at vi er i Norge, selv om det er flatt og grønt rundt tomta. Sjøområdet man har lagt seg

Full fres i startgropa

Nylig var vi på besøk hos Andford Salmon AS på Andøya. Man må nesten komme helt innpå for virkelig å skjønne hvilke enorme dimensjoner det ofte er snakk om når det bygges landbaserte matfiskanlegg for laks. Andford Salmon er på ingen måte noe unntak. (Foto: Therese Tünde)

Mens vi i fjorårets Seafood Talks-rapport i stor grad tok for oss utviklingsløpet for etablering av lukkede anlegg i sjø, skal vi denne gangen gå rett til kjernen og konsentrere oss om det som har skjedd det siste året.

Mange har nemlig med fornyet kraft hevet deg inn i det som i slutten av 2025 begynner å ligne et kappløp. For aktorene i røde områder vil det gjelde for matfisk, men for de aller fleste andre fordi det er betydelige vekst- og velferdsforbedringer med bruk av lukket teknologi for storsmolt. Det gjør at vi i dag ser konturene av en ny æra for norsk havbruksnæring. Siste store nyhet om at SalMar og Lerøy gjør en felles satsing på neste generasjon lukket produksjonsteknologi med Aquatraz C2, underbygger dette.

Det som først og fremst har satt vind i seilene er at myndighetene har kommet på banen. I forbindelse med behandlingen av Havbruksmeldingen ble det i juni inngått et bredt politisk forlik på Stortinget med en klar bestilling til regjeringen om å levere på miljøteknologiordningen. I første omgang og allerede i høst til de aktorene som har fått nedtrekk i røde produksjonsområder. Fra 2026 skal ordningen i utgangspunktet utvides til også å gjelde for andre. Fredag 10. oktober åpnet dermed regjeringen for den

Vårslipp for lukket

Foreløpig er produksjonen av matfisk i lukkede merdianlegg helt ubetydelig, både i Norge og i verden. Men nå vil den vokse raskt, i alle fall her hjemme. Det selskapet som til nå har produsert mest i lukket er uten tvil Akvafuture AS i Brønnøysund. Akkurat nå butter det i mot. (Foto: Akvafuture)

Når vinden uler og bølgene vokser høye som hus er det voldsomme krefter i sving. Havbruk til havs er risikopart, og den som vil prøve seg må ta alle forhåndsregler og forberede seg grundig. Til nå har det blitt med drømmene. Om et par-tre år kan det kanskje stå fisk i noen anlegg.

Viktige milepæler

Fjorårets Seafood Talks-rapport tok detaljert for seg hele gangen i etableringen av Havbruk til Havs (HTH) som et satsingsområde. For de som ønsker bakteppet og hva som har skjedd de siste ti årene anbefales den. Her kommer en statusoppdatering per november 2025 med særlig fokus på hva som har skjedd i Norge det siste året, og vi starter med CEO Olav-Andreas Ervik i Utror AS, selskapet som de siste par årene har vært den fremste pådriveren for realisering av havbruk til havs.

— Det har skjedd mer det siste året enn de foregående fem årene til sammen. Vi har fått viktige milepæler, innleder CEO Olav-Andreas Ervik i Utror AS. Han viser til den overordnede konsekvensutredningen utarbeidet av DNV/Akerblå på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet for de tre områdene Norskerenna Sør, Freyabanken Nord og Trænanbanken, som ble overlevert myndighe-

tene 15. oktober i fjor og som ble sendt på høring en drøy uke senere. Da høringsfristen gikk ut 20. desember var det kommet inn 45 høringsvar.

På bakgrunn av disse svarene og det videre arbeidet kunne regjeringen 2. september i år endelig kunngjøre at det er areal i disse tre områdene som vil lyse ut for havbruk til havs, dog med noen mindre justeringer. Det var en viktig avklaring.

«Dette er et tydelig signal til næringen om at vi vil satse på havbruk til havs i årene som kommer. Beslutningen markerer en ny viktig milepæl, og jeg er glad for å kunne gi aktørene en klar beskjed om mulighetene vi nå legger til rette for i våre havområder», sa Fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss da det ble klart at regjeringen vil utlyse de tre områdene. Når det skjer vet

ingen, men regjeringen har sagt at det tas sikte på 2026.

Utrors Olav-Andreas Ervik viser også til to andre viktige milepæler det siste året. Den første er forslaget til teknisk regelverk for akvakulturanlegg til havs, den såkalte HAVTEK-forskriften, hvor man også ser på valg av arbeidsmiljøregelverk. Denne ble sendt på høring 28. november i fjor. 36 aktører ga høringsuttalelse.

Den andre er forslag til endringer i laksetildelingsforskriften for å tilrettelegge for havbruk til havs. Den sendte regjeringen på høring 17. juni i år med høringsfrist 19. september i år. 32 aktører ga høringsuttalelse.

— Samlet viser dette at myndighetene både har ønske og vilje om å få til HTH. Det styrker troen på at det vil være mulig å sette ut fisk til havs i 2030, sier Ervik.

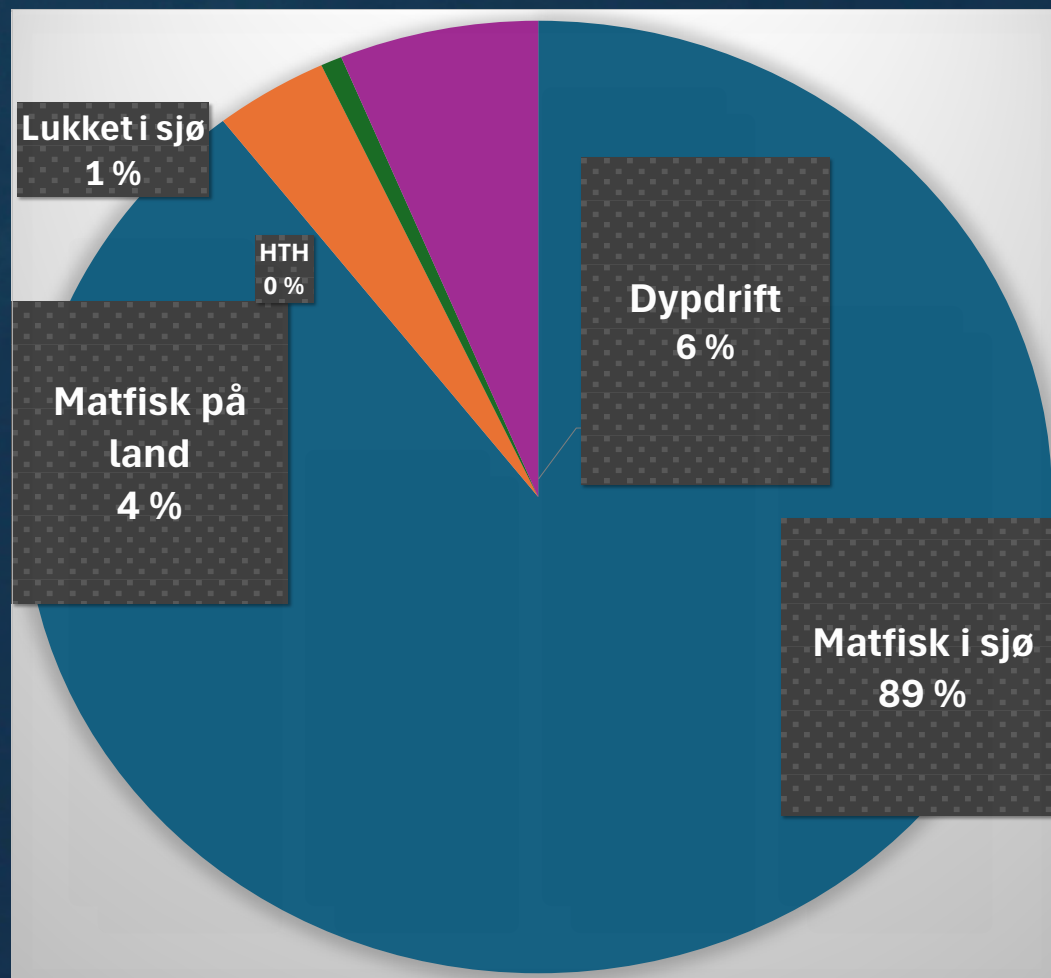
Postsmolt – The Holy Grail?

Settefiskkapasitet på land til å produsere storsmolt

Matfiskkapasitet i sjø til å produsere storsmolt

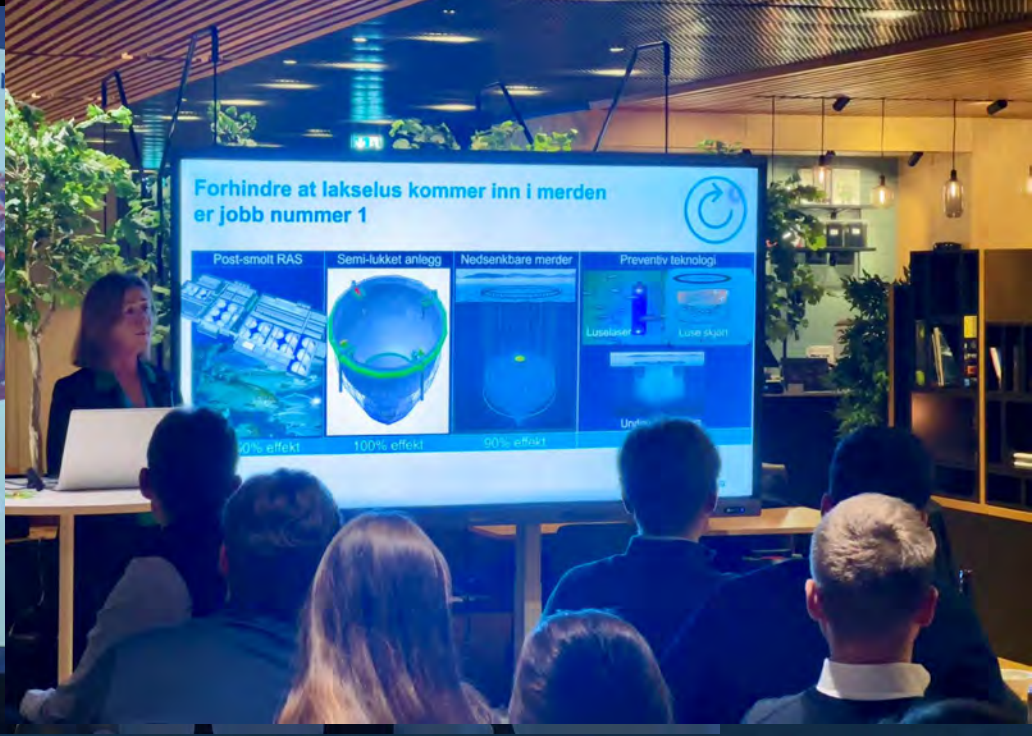
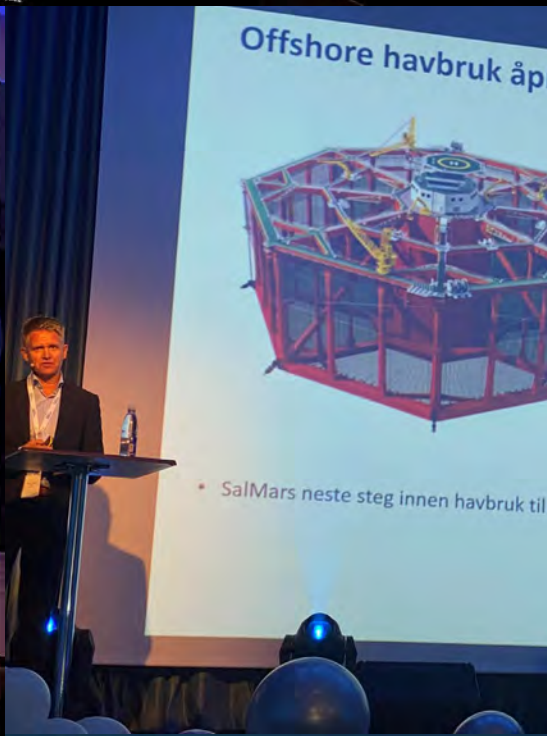
Matfiskkapasitet på land til å produsere storsmolt

Kommer med løsninger som gir
oppsamling av slam og sirkulære løsninger

2027 – et brytningsår?

...og i 2030 tar det av!?

Hva vi bestemmer oss for i dag vil avgjøre de neste årene.

- Er leverandørbransjen klar?
- Klarer vi å holde fisken frisk, sterk og sunn?
- Har vi ressursene, pengene og investorer som er villige?
- Hva med rammevilkårene og politisk vilje?
- Hva mener de som er rundt oss?

Hva må til for å lykkes?

FRA ORD TIL HANDLING

Hvordan lykkes